

BIJLAGE 13 – PROTOCOL SOCIALE VEILIGHEID, HERSTELGERICHT HANDELEN EN PESTEN (KWINK & PBS)

1. Visie op sociale veiligheid

Op CBS De Bolster vinden wij dat ieder kind recht heeft op een veilige, respectvolle en positieve leeromgeving. Sociale veiligheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van leerlingen, ouders en medewerkers.

Binnen onze school werken wij volgens de uitgangspunten van PBS (Positive Behavior Support) en Kwink voor sociaal-emotioneel leren. Wij richten ons daarbij in de eerste plaats op het voorkomen van ongewenst gedrag door gewenst gedrag expliciet aan te leren, positief te bekrachtigen en gezamenlijk verantwoordelijkheid te nemen voor een veilig schoolklimaat.

Wij gaan ervan uit dat kinderen willen leren en zich willen ontwikkelen. Fouten maken hoort daarbij, school is een oefenplaats. Ongewenst gedrag zien wij als een leermoment waarbij kinderen ondersteuning krijgen om passende gedragsvaardigheden te ontwikkelen.

2. Doel van dit protocol

Dit protocol ondersteunt de ambitie van CBS De Bolster om een veilige, positieve en inclusieve leeromgeving te creëren waarin iedere leerling zich gezien, gehoord en gewaardeerd voelt.

Het protocol heeft als doel:

- sociale veiligheid te bevorderen;
- gewenst gedrag expliciet aan te leren;
- pestgedrag en ander grensoverschrijdend gedrag te voorkomen;
- vroegtijdig te signaleren wanneer leerlingen ondersteuning nodig hebben;
- herstel van relaties mogelijk te maken wanneer gedrag over grenzen gaat;
- duidelijkheid te bieden over verantwoordelijkheden van leerlingen, ouders en medewerkers;
- een heldere verbinding te leggen met de afspraken rondom time-out, schorsing en verwijdering zoals beschreven in Bijlage 21 van ons schoolveiligheidsplan.

We werken vanuit de PBS-kernwaarden Veiligheid, Respect en Verantwoordelijkheid. Deze waarden vormen de basis voor alle gedragsverwachtingen binnen de school.

De methode Kwink ondersteunt deze waarden door leerlingen systematisch vaardigheden aan te leren op het gebied van zelfbewustzijn, zelfregulatie, relatievaardigheden, sociale verantwoordelijkheid en burgerschap.

Hierdoor ontstaat een samenhangende aanpak waarin preventie, ondersteuning, herstel en begrenzing elkaar versterken.

3. Wat verstaan wij onder pesten?

Pesten is een vorm van grensoverschrijdend gedrag waarbij sprake is van:

- opzettelijk kwetsen of buitensluiten;
- herhaling over een langere periode;
- een ongelijke machtsverhouding;
- negatieve gevolgen voor het welzijn van het slachtoffer.

Wij maken onderscheid tussen plagen en pesten:

Plagen	Pesten
Gelijkwaardigheid	Ongelijkwaardig
Humoristisch bedoeld	Kwetsend of bedreigend
Incidenteel	Herhaald gedrag

Geen blijvende schade	Veroorzaakt angst, verdriet of uitsluiting
-----------------------	--

4. Preventieve aanpak vanuit PBS en Kwink

De basis van onze aanpak ligt in preventie. Wij werken schoolbreed met:

- duidelijke gedragsverwachtingen;
- positieve bekrachtiging van gewenst gedrag;
- expliciete gedragslessen;
- wekelijkse Kwink-lessen;
- gezamenlijke schoolafspraken;
- actieve samenwerking met ouders;
- structurele monitoring van sociale veiligheid.

Gedragsverwachtingen worden zichtbaar gemaakt in alle ruimtes van de school en regelmatig geoefend met leerlingen.

5. Signaleren van pestgedrag

Iedere melding van pestgedrag wordt serieus genomen. Signalen kunnen afkomstig zijn van leerlingen; ouders; leerkrachten; onderwijsassistenten; andere betrokkenen.

De groepsleerkracht heeft hierin een centrale rol en onderzoekt de situatie zorgvuldig voordat verdere stappen worden gezet.

6. Herstelgerichte aanpak

Wanneer sprake is van pestgedrag wordt eerst ingezet op herstel en ontwikkeling.

Stap 1: Onderzoek en individuele gesprekken

De leerkracht voert afzonderlijke gesprekken met betrokken leerlingen en brengt de situatie in kaart.

Stap 2: Herstelgesprek

De betrokken leerlingen gaan onder begeleiding van de leerkracht met elkaar in gesprek. Er worden concrete afspraken gemaakt over gewenst gedrag, herstel van vertrouwen en het herstellen van eventuele schade.

Stap 3: Ouders informeren

Ouders van betrokken leerlingen worden geïnformeerd over de situatie, de gemaakte afspraken en de vervolgstappen.

Stap 4: Evaluatie

Binnen één week vindt een evaluatie plaats. De afspraken worden waar nodig aangepast.

Alle afspraken en interventies worden vastgelegd in ParnasSys.

7. Ondersteuning bij onmacht

Wanneer pestgedrag voortkomt uit een gebrek aan vaardigheden, sociaal-emotionele problematiek of andere ondersteuningsbehoeften, wordt een plan van aanpak opgesteld. Hierbij kunnen betrokken worden:

ouders; kind; leerkracht; kwaliteitscoördinator; directeur; externe deskundigen.

Het doel is het aanleren van passende gedragsvaardigheden en het vergroten van zelfregulatie.

8. Grenzen stellen bij onwil

Wanneer een leerling ondanks begeleiding bewust blijft kiezen voor grensoverschrijdend gedrag, wordt duidelijk begrensd.

De school maakt hierbij gebruik van de PBS-afsprakenladder "Hoe te handelen bij ongewenst gedrag".

De ernst, frequentie en impact van het gedrag bepalen welke interventies worden ingezet.

Betreffende ouders worden hierbij actief betrokken.

9. Ernstig of herhaald grensoverschrijdend gedrag

Op CBS De Bolster werken wij vanuit het uitgangspunt dat iedere leerling kan leren en zich kan ontwikkelen. Daarom zetten wij eerst in op preventie, onderwijs in sociale vaardigheden, positieve bekrachtiging en herstel van relaties.

Wanneer leerlingen moeite hebben om aan de gedragsverwachtingen te voldoen, onderzoeken wij samen met leerling, ouders en betrokken professionals welke ondersteuning nodig is. Hierbij maken wij onderscheid tussen:

- onmacht: de leerling wil wel, maar beschikt nog niet over de benodigde vaardigheden of ondersteuning;
- onwil: de leerling beschikt over de vaardigheden, maar kiest er bewust voor om afspraken niet na te leven.

Bij onmacht wordt een passende ondersteuningsaanpak ingezet. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van observaties, gesprekken, handelingsgerichte ondersteuning, een plan van aanpak en eventueel externe expertise.

Bij onwil wordt naast begeleiding ook duidelijk begrensd. De school maakt hierbij gebruik van de PBS-afsprakenladder en werkt vanuit de principes van voorspelbaarheid, duidelijkheid en consequent handelen.

Wanneer ondanks deze inspanningen sprake blijft van ernstig of herhaald grensoverschrijdend gedrag, of wanneer de fysieke of emotionele veiligheid van leerlingen of medewerkers direct in gevaar komt, kan worden overgegaan tot zwaardere maatregelen.

In deze situaties wordt gehandeld conform Bijlage 21: Protocol Time-out, Schorsing en Verwijdering. Time-out, schorsing of verwijdering zijn geen doel op zich, maar uiterste maatregelen die uitsluitend worden ingezet wanneer eerdere interventies onvoldoende effect hebben gehad of wanneer de ernst van de situatie dit noodzakelijk maakt.

10. Contactpersoon (vertrouwenspersoon) en anti-pestcoördinator

Binnen de school zijn een contactpersoon (vertrouwenspersoon) en anti-pestcoördinator aanwezig. Zij ondersteunen leerlingen, ouders en medewerkers bij vragen, zorgen of meldingen rondom pesten, sociale veiligheid en grensoverschrijdend gedrag. Deze contactpersoon ondersteunt bij het kiezen van de juiste route voor de afhandeling van een klacht.

De actuele contactgegevens zijn opgenomen in de schoolgids en het veiligheidsplan.

11. Evaluatie

Dit protocol wordt jaarlijks geëvalueerd binnen het team en waar nodig aangepast aan nieuwe ontwikkelingen binnen PBS, Kwink en de wettelijke kaders rondom sociale veiligheid.